

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117221874
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8117221874.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého O. B., O.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpeného opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Prešov, pochádzajúceho z matky U. H., O.. XX.XX.XXXX, V. X. XX, P., zast. L.. G. N., R., B. XXX, P. R. D. Z. B., O.. XX.XX.XXXX, V. C. Y. V. X/b, F., XXX XX, O., K.. R. B. - F. F..E..D., R. M., D. XXX/X, F. v konaní o úpravu styku, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 30P/251/2017-150 zo dňa 20.11.2019 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Predmet konania.

1. Predmetom konania je návrh otca mal. O. B. na úpravu styku.

Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol cit.:

„Mení rozsudok Okresného súdu Prievidza pod sp. zn. 18P/25/2014 zo dňa 17.12.2015 v časti úpravy styku tak, že

„otec je oprávnený stretávať sa s maloletým O. B., O.. XX.XX.XXXX každý mesiac raz mesačne a to druhý víkend v mesiaci od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým, že otec si maloletého syna prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky, matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým O. B., O.. XX.XX.XXXX počas letných prázdnin prvé dva týždne v mesiaci júl od pondelka daného týždňa od 8.00 hod. do nedele druhého týždňa do 18.00 hod. a prvé dva týždne v mesiaci august od pondelka prvého týždňa od 8.00 hod. do nedele druhého týždňa do 18.00 hod. s tým, že otec si maloletého syna prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky, matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť.“

V prevyšujúcej časti návrh matky zamieta.

Otec je povinný nahradiť trovy konania spočívajúce v trovách znaleckého dokazovania vo výške 320,13 Eur.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že z pripojeného spisu mal súd preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza pod sp. zn. 18P/25/2014 zo dňa 17.12.2015 bola zrušená náhradná osobná starostlivosť u maloletého O. B., O.. XX.XX.XXXX určená rozsudkom Okresného súdu Prievidza pod sp. zn. 7P/10/2012 zo dňa 31.7.2012. Maloletý O. B., O.. XX.XX.XXXX bol zverený do osobnej starostlivosti matky. Obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloletého zatupovať a spravovať jeho majetok. Otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého syna sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa mesačne vždy vopred najneskôr do 5-teho dňa v mesiaci k rukám matky s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Zároveň určil nad výchovu maloletého O. B., O.. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie - dohľad, ktorý bude vykonávať za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza jedenkrát mesačne v priebehu jedného roka od právoplatnosti rozsudku a podávať súdu správy o výkone výchovného opatrenia vždy k 30.6. a 31.12. príslušného kalendárneho roka. Zároveň vyslovil, že žiadne z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a štátu náhradu trov konania nepriznáva. Zo správy opatrovníka v konaní ÚPSVaR Prešov vyplýva, že po tom, čo bol maloletý syn zverený do osobnej starostlivosti matky sa matka spolu s maloletým synom presťahovala do P.. O maloletého syna sa starala sama, až do doby, kým začala žiť so svojím partnerom Š. Š.. Vzťah maloletého O. k partnerovi matky je dobrý. Rodina žije v sociálnom byte v P., kde má O. vlastnú detskú izbu. Matke sa dňa 2.5.2019 narodila dcéra O. Š.. Maloletý O. je žiakom 4. ročníka ZŠ v P., učí sa dobre. Ide o zdravé dieťa. S maloletým O. bol vykonaný pohovor, v ktorom uviedol, že v starostlivosti matky mu je dobre a naďalej chce ostať v jej starostlivosti. Svojho otca má rád a chce sa s ním stretávať. Matka dieťaťa je na invalidnom dôchodku, poberá dôchodok, rodičovský príspevok a prídavky na deti a výživné. Otec dieťaťa býva a pracuje v Nemecku.

4. Prijal právny názor, že súd na základe vykonaného dokazovania výsluchom rodičov maloletého dieťaťa, samotného maloletého dieťaťa opatrovníčkou v konaní, znaleckým dokazovaním ako aj pripojením predchádzajúcich súdnych spisov mal preukázané, že je v plne v prospech maloletého O., aby sa pravidelne s otcom stretáva. Sám O. sa vyjadril, že chce naďalej ostať v starostlivosti matky, svojho otca má rád, chce sa s ním stretávať. Matka vyjadrila obavy zo stretávania sa otca so synom z dôvodu nevhodného správania sa syna potom, čo prebehne stretnutie otca so synom, ako aj z toho, že otec zoberie syna k svojim rodičom, kde dochádza k ovplyvňovaniu maloletého syna starou matkou, ktorá sa o maloletého starala od jeho narodenia z dôvodu zlého zdravotného stavu matky. Znalkyňa skonštatovala, že vzťah matky a maloletého syna je pozitívny a emocionálne sytený, avšak nie dostatočne intenzívne. O. je vo vzťahu k matke zneistený, nemal možnosť sa k matke v dôležitom vývojovom období pripútať ako k primárnej osobe, ale bol od matky odlúčený a v pripútaní k nej obmedzene podporovaný, ak nie až blokovaný (počas poskytovania starostlivosti starou matkou). Na druhej strane ak by matka bránila synovi v stretávaní sa s otcom, ktorého má maloletý rád a veľmi sa s ním chce stretávať, mohlo by to mať za následok zhoršenie vzťahu matky a maloletého syna. Je potrebné a žiaduce, aby sa maloletý syn s otcom stretával, a toto stretávanie prebiehalo pozitívne a zdravo, to znamená, aby si maloletý syn mohol užiť čas strávený s otcom, emočne sa otca nasýtiť a zároveň mal pocit, že matka ho v stretávaní sa s otcom podporuje. Na druhej strane aj otec sa musí správať zodpovedne, tak, aby maloletý O. nebol otcom alebo inými osobami ovplyvňovaný negatívne smerom k matke, aby sa maloletý syn po stretnutí s otcom s radosťou vracal späť k matke s vedomím, že jeho stretávanie s otcom budú pravidelné a aby pociťoval stabilitu vzťahu k oboj rodičom. Takéto správanie sa oboch rodičov (a aj blízkych príbuzných) je nevyhnutné pre zdravý vývoj maloletého O.. Súd v danom prípade návrhu otca vyhovel a upravil stretávanie sa otca s maloletým synom raz mesačne a to druhý víkend v mesiaci od piatka od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod., s tým, že otec si maloletého syna prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky a matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne pripraviť. Zároveň súd upravil stretávanie sa otca s maloletým synom aj počas prázdnin počas prvých dvoch týždňov v mesiaci júl a prvých dvoch týždňov v mesiaci august. Zo záverov znaleckého posudku jednoznačne vyplynulo, že maloletý O. je dostatočne emocionálne zrelý a vyspelý na to, aby mohol byť s otcom po dobu dvoch týždňov v neprítomnosti matky. V prevyšujúcej časti návrh matky, aby stretávanie sa maloletého s otcom bolo bez prespania syna u otca, súd zamietol. V konaní nebol produkovaný žiadny dôkaz, ktorý by podporil takúto úpravu styku otca s maloletým synom.

5. Poukázal na ust. § 26, § 36, ods. 1 Zákona o rodine.

6. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

Obsah odvolania, vyjadrení k odvolaniu

7. Proti rozsudku podala odvolanie matka mal. Navrhla, aby odvolací súd vec rozsudok zmenil tak, že prvý polrok stretávania otca z maloletým bude za prítomnosti tretej osoby / sociálna kuratela. Súd nie dostatočným spôsobom pri rozhodovaní zväžil morálne a ľudské vlastnosti otca a negatívne skúsenosti po jeho styku z maloletým. Otec maloletého tvrdil, že pôjde s maloletým na Y., aby si spolu užili a nakoniec to skončilo návštevou matky otca, ktorá má na základe posudkov v tomto konaní jednoznačne negatívny vplyv na maloletého. Po niekoľkých spoločných stretnutiach maloletého a jeho otca, sa maloletý správa nevypočítateľne, podráždene, spupne a dokonca bolo potrebné z maloletým navštíviť psychológa.

Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie otca bolo podané včas, oprávnenou osobou - účastníkom konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutie v jeho napadnutých častiach postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutých častiach vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) .

9. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z.).

10. Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä: a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj mal. dieťaťa, b) zastupovanie mal. dieťaťa, c) správa majetku mal. dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa (§ 28 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine).

11. Úloha oboch rodičov je v živote maloletého dieťaťa nezastupiteľná a odvolací súd nemá za to, že by tomu bolo inak v predmetnej právnej veci. Záujmom dieťaťa je nepochybne, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že i ten druhý rodič je dobrým rodičom. Starostlivosť a výchova maloletého dieťaťa predpokladá zabezpečenie nielen materiálnych, ale i nemateriálnych podmienok, ktoré umožňujú rozvíjanie osobnosti maloletého dieťaťa. V procese socializácie maloletého dieťaťa je v zásade nevyhnutná účasť oboch rodičov. Po rozpade rodiny s maloletými deťmi nielen etika príbuzenských vzťahov, ale aj zákon zaväzuje deti k povinnosti svojich rodičov ctíť a rešpektovať, kým rodičovská zodpovednosť (za riadnu výchovu detí) je prikázaná obojmu rodičom; preto, pokiaľ nie sú zistené také skutočnosti, ktoré by viedli k pozastaveniu výkonu rodičovskej zodpovednosti, nie je dôvod na to, aby rodič, v ktorého priamej starostlivosti maloleté dieťa nie je, aby sa tento rodič s maloletým dieťaťom nestretával, resp. stretával vo veľmi obmedzenom rozsahu.

12. Jedným z výrazných prostriedkov pre zabezpečenie spoluúčasti druhého rodiča na výchove a udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta je osobný styk rodiča s mal. dieťaťom. Úlohou rodiča je pochopiteľne, aby pri styku s dieťaťom len pozitívnym spôsobom uplatňoval svoju výchovnú úlohu. Na druhej strane, úlohou rodiča, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je so zreteľom na záujem dieťaťa na prospešnom styku s druhým rodičom vytvárať vhodné podmienky pre tento styk a to najmä vedením dieťaťa k správneému vzťahu k druhému rodičovi. Byť spolu znamená pre rodiča a jeho dieťa jeden zo základných prvkov rodinného života, a to aj napriek nezhodám vo vzťahoch medzi rodičmi. Ako vyplýva z Dohovoru o právach dieťaťa, dieťa má právo udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi a obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa (čl. 9 ods. 3 a čl. 18 ods. 1). Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu vyplýva, že v záujme dieťaťa spravidla je, aby bolo v starostlivosti oboch rodičov, kde každý z nich poskytuje dieťaťu láskyplnú starostlivosť a každý svojim dielom prispieva k osobnostnému vývoju dieťaťa. Preto akékoľvek obmedzenie tohto aspektu rodinného života (styku medzi rodičom a dieťaťom), musí byť riadne a starostlivo odôvodnené, teda musí sledovať legitímny cieľ najlepšieho záujmu dieťaťa a byť tomuto cieľu primerané. Kritéria pre rozhodovanie o zverení dieťaťa do starostlivosti sa analogicky uplatnia aj v prípade rozhodovania o styku. V tomto ohľade všeobecne platí, že súdne konanie má byť vedené, a prijaté opatrenia majú byť učené vždy v najlepšom záujme dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa). Pokiaľ všeobecné súdy rozhodujú o úprave styku, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnako

mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov, a teda ak je rozhodnutím súdu zverené do starostlivosti jedného z rodičov, potom by tomuto dieťaťu malo byť umožnené stýkať sa s druhým rodičom v takej miere, aby bol postulat rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takáto úprava je spravidla vždy v "najlepšom záujme dieťaťa", pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané.... Vo všeobecnej rovine je možné súhlasiť s doktrínálnym záverom, že "styk by mal byť stanovený v rozsahu, ktorý umožní nerezidentnému rodičovi v dostatočnej miere participovať na bežných každodenných záležitostiach dieťaťa, rovnako ako na jeho voľnočasových aktivitách. (viď uznesenie ÚS ČR, sp.zn. I.ÚS 955/15 z 14. 3. 2017).

13. Matka namieta nesprávny záver súdu o vhodnosti úpravy styku otca so synom. Má za to, že otec tým, že spochybňuje vzťah matky a syna, narúša krehkú citovú väzbu, ktorá medzi nimi je a ktorá v minulosti bola narušená dlhým odlúčením, čo má negatívny dopad na zdravý vývoj mal. O.. Taktiež namieta negatívny vplyv starých rodičov zo strany otca, ktorý bol konštatovaný aj v znaleckom posudku. Odvolací súd v zhode so záverom súdu prvej inštancie má za to, že je v záujme mal. O., aby sa s otcom stretával, čo vyplýva aj zo záverov znaleckého dokazovania v konaní. Mal. O. taktiež v konaní vyjadril svoj názor, že sa chce stretávať s otcom. Odvolací súd s súlade s citovanou judikatúrou nevidí dôvod na to, aby v prejednávacom prípade dôvod na limitáciu styku O. s otcom. Je prejavom rodičovskej zodpovednosti oboch rodičov, aby u dieťaťa budovali kladný vzťah s druhým rodičom, ktorý je v jeho živote nezastupiteľný. Táto zodpovednosť sa má prejavovať tým, že dieťa bude pozitívne motivované na styk s druhým rodičom a zároveň tým, že sa rodičia zdržia akéhokoľvek negatívneho ovplyvňovania dieťaťa proti druhému rodičovi, prípadne vystavia dieťa takémuto ovplyvňovaniu zo strany tretích osôb. Odvolací súd má za to, že rozsah styku upravený súdom prvej inštancie, ktorý reflektuje odporúčania znalca v plnom rozsahu zodpovedá záujmu maloletého dieťaťa.

14. Ani ďalšie odvolacie námietky matky nespochybnili vecnú správnosť rozsudku v jeho napadnutých častiach. Odvolací súd napadnutý rozsudok postupom podľa §387 ods. 1 CSP potvrdil.

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).